

REMISSYTTRANDE från Nämndö hembygdsförening

Gällande trafikförändringar i SL-trafiken 2023/2024 (T24)

Region Stockholms Trafikförvaltning har presenterat förslag till en bruttolista för trafikförändrande åtgärder för år 2024. Nämndö hembygdsförening vill härmed avge sitt remissyttrande.

Nämndö hembygdsförening företräder Nämndöskärgårdens bofasta- och deltidsboende i Värmdö kommuns skärgårdsråd gällande samhällsfrågor, som exempelvis sjötrafiken. Nämndöskärgården har en bofast befolkning på uppåt 90 personer utspridda på 14 öar varav Nämndö är huvudön där det bor ca 35 personer varav tre barnfamiljer. På Nämndö finns potential och infrastruktur som borgar för en befolkningsutveckling, bland annat med en nybyggnation med 16 bostadsrätter som är inflyttningsklara till midsommar 2023. Medelåldern är för närvarande hög så därför värnar vi särskilt om de barnfamiljer som valt att bosätta sig/bo kvar här. Barnen går idag i Runmarö skola och familjerna är således beroende av en vettig sjötrafik alla årstider. Värmdö kommun bistår med skolskjuts på eftermiddagen. På morgnarna samordnas skolskjutsen med den reguljära morgonbåten, vilket fungerar tillfredsställande.

Nämndö hembygdsförening har tidigare år framfört synpunkter på Nämndötraden, tabell 17, både direkt till Trafikförvaltningen samt via Värmdö kommun. Synpunkterna kvarstår i princip. Alltså sådant som inte finns med i T24:an som tas upp efter kommentarerna på punkterna i T24, se nedan.

”Linje 17 Stavsnäs – Nämndö – Mörtö - Stavsnäs

Kvällsbåten från Stavsnäs till Nämndö under vinterturlista föreslås flyttas till torsdagar för att överensstamma med övriga tabellperioder/årstider.”

Detta har vi framfört tidigare och är glada att det nu är på förslag att genomföras. Önskemålet från vår sida var att kvällsturen ligger på samma veckodag, höst, vinter och vår. MEN vi vill ha en betydligt senare avgång från Stavsnäs om det ska vara någon mening med den, det har vi haft tidigare. Att som nu ha en avgång kl 20.11 från Stavsnäs innebär att man inte hinner delta på föreningsmöten eller annan kvällsaktivitet på fastlandet. Avgången behöver vara minst en timme senare eller till och med mer.

”Linje 16 Stavsnäs – Sandhamn

Linje 17 Stavsnäs – Nämndö – Mörtö - Saltsjöbaden Linje 23 Stavsnäs – Runmarö

I och med de begränsade antal kajplatser som finns tillgängliga för Waxholmsbolagets kollektivtrafik vid Stavsnäs vinterhamn, ser Trafikförvaltningen risker med utveckling av trafik. Behov kommer att föreligga att dra in avgångar, i och med att nödvändig kommunal infrastruktur saknas. För utövande av trafik med dagens utbud krävs 3 kajplatser i Stavsnäs vinterhamn, idag finns enbart tillgång till en kajplats.

Förbättringar av kollektivtrafiken låter sig inte göras förrän ovanstående infrastrukturproblem är löst.”

Det finns mycket att säga om Stavsnäs vinterhamn sen Waxholmsbolaget valde att ta bort bemanningen från terminalen och ”tog ner skylten” med båtavgångarna. Den skylt som Värmdö hamnar monterat lite på sidan är inte bra och är dessutom väldigt missvisande då den inte anger med vilket fartyg och var linjen går, utan endast ”färja” samt slutdestinationen - som är Stavsnäs

vinterhamn. Bättre att samordna med Stavsnäs båttaxi som numera har en stor, välplacerad och tydlig skylt.

Det borde också gå att förhandla sig till nödvändig plats i Stavsnäs men att även utnyttja natthamnar så mycket som möjligt på öarna i anslutning till den tidiga morgonturen från respektive ö. *Och dessutom försäkra sig om en bra backup genom avtal med lokala taxibåtsföretag så en hel tur plötsligt inte ställs in på Nämndötraden (av skäl som personalbrist?). Här refererar vi till händelsen med den inställda tidiga morgonturen, som alltså även utnyttjats som skolskjuts, från Nämndö den 30 mars 2023 som meddelades först vid 22-tiden kvällen innan. Att ställa in enstaka bryggor på grund av av lågt vattenstånd eller kraftig blåst har vi förståelse för men att ställa in en hel tur har vi faktiskt aldrig varit med om tidigare och hoppas att det var en engångsföreteelse. Att lita på att båten alltid går (till skillnad från bussar och tåg) har trots allt varit ett signum för den kollektiva sjötrafiken.*

Nämndös "gamla" sjötrafikfrågor är att återuppta trafiken på Björkviks brygga på Ingarö, vår, sommar och höst. Värmdö kommun föreslår nu sommartrafik på Björkvik, vilket vi också framfört som en bra alternativ sjöväg mot exempelvis Nord/Syd-linjens brygganslutningar på Nämndö (Solvik med butik och restaurang och Östanvik med Östanviks gård) samt bo- och restaurangöarna Rögrund och Idöborg. Men Björkviks brygga är också viktig som knutpunkt på fastlandssidan under vår och höst då den förkortar restiden för både bofasta- och deltidsboende i Nämndöskärgården samt avlastar Stavsnäs vinterhamn och Stavsnäsvägen rejält.

Generellt skulle Nämndötradens turtäthet året runt behöva ses över, det här har sjötrafikgruppen i Nämndö hembygdsförening framfört både till Värmdö kommun och i tidigare trafikförändringsförslag i regionens sjötrafikremisser. I takt med att Idöborg, med hotellboende, och verksamheten i Solvik har utökat sin verksamhet året om skulle antal turer behöva öka, särskilt vintertid då det i dagsläget endast finns en mitt-på-dagen-tur i veckan (torsdagar) från Nämndö men ingen tur alls till Nämndö mitt på dagen. Rögrund behöver trafik på Björkvik vår och höst (som nämnts ovan), men också att anlöpas med första turen från Stavsnäs lördag morgon under sommarperioden då det bland annat skulle underlätta för Nämndöbor att jobba på Rögrund.

Den tidiga morgonturen (ibland anropsstyrd beroende på årstid) på Nämndötraden är vi väldigt glada för. Inte minst för att det "alltid går en båt tidigt på morgonen ungefär samma tid året om". Ett önskemål vi har är dock att alla bryggorna på Nämndötraden kan anlöpas (anropsstyrt förstås) istället för bara två dagar i veckan (vår och höst och inte alls på vintern).

På vintern finns ingen möjlighet för bofasta på öarna med waxholmsbryggor på Ekholmen, Mörtö och Uvö att ta sig till fastlandet över dagen, utom på söndagar då man får två timmar på fastlandet. Helikoptertrafiken, som är ett komplement på dessa öar, fungerar inte alltid så bra för läkarbesök och liknande då den är väderberoende och är svår att planera tidsmässigt. Kompletteringstrafiken en dag i veckan, som togs bort för några år sen, skulle här vara ett bättre alternativ.

När Björkviks brygga togs ur trafik försvann också möjligheten att till exempel få två tider på kvällen att komma hem vår och höst. På den tiden gick båten från Stavsnäs ca 16.45 och från Björkvik kl 18. Nu går båten "bara" kl 18 från Stavsnäs vilket blir ett uppehåll på ca 5 timmar.

Avslutningsvis: Återuppta någon form av kompletteringstrafik, åtminstone en dag i veckan, för bofasta (och deltidsboende) på öarna i Nämndöskärgården som inte har någon kollektivtrafik alls, utöver helikopter på vintern. Detta skulle även komma till nytta för öarna med begränsad trafik på vintern, som nämnts ovan.

I övrigt ställer vi oss bakom yttrandet från paraplyorganisationen SIKO samt Skärgårdens Trafikantförenings yttrande som rör den kollektiva skärgårdstrafiken.

Nämdöskärgården, 2023-06-16

Nilla Söderqvist och Lotten Hjelm

För sjötrafikgruppen i Nämdö hembygdsförenings styrelse